

In het hoofd van **Levi van Veluw**

The Relativity of Matter, 2015,
installatie, gemengde techniek

Levi van Veluw (Hoevelaken 1985) maakte vlak na zijn afstuderen naam met foto's die het midden hielden tussen zelfportret en landschap. Met veel precisie beplakte hij zijn eigen gezicht met hout of benodigdheden voor de bouw van modeltreintjes. Nu, zeven jaar later, heeft hij een sterk oeuvre opgebouwd en staat hij opnieuw in de belangstelling vanwege een indrukwekkende installatie: 'The Relativity of Matter'.

The Relativity of Matter,
2015, installatie,
gemengde techniek

'Adembenemend' hebben verschillende bezoekers neergepend in het gastenboek van Marres in Maastricht. Het vat de ervaring van

'The Relativity of Matter' goed samen. Na ver van tevoren een ticket te hebben geboekt vanwege de grote belangstelling en te zijn afge-

Implosion (The Collapse of Cohesion), 2013, houtskool,
205 x 120 cm

reisd naar Maastricht, heeft de spanning zich aardig opgebouwd: wat ga ik aantreffen? Een medewerker brengt me naar de ingang en drukt me op het hart mijn ogen aan het licht te laten wennen, de kwetsbare kunstwerken niet aan te raken en vooral niet door te lopen als het pad ophoudt.

Verlaten kamer

Licht gespannen loop ik even later in mijn eentje op de tast door een pikkedonkere gang om plotseling op een verlaten kamer te stuiten. Als de contouren zich beginnen af te tekenen doemt een bureau op, gevolgd door stellingen met raadselachtige brokstukken op de schappen. Het voelt alsof de ruimte is bevroren, alsof je een tijdsvacuüm betreedt. Kijk je naar het verleden? De toekomst? In het duister vervolgt de ontdekkingstocht zich. Een hoek om en je wordt ineens omringd door water, waarin een bureau en stoel bijna volledig zijn gezonken, of tuurt in het zuigende gat van een tunnel, waarvan de diepte zich moeilijk laat inschatten.

Verbeelden

Levi van Veluw werkte een jaar lang aan de uitvoering van zijn ideeën, geholpen door assis-

tenten. 'In je hoofd is het voor de helft af, maar veel keuzes maak je ook tijdens het bouwen. Ik werkte aan alle kamers tegelijk, zodat ik kon zien wat waar nodig was.' Dat vindt hij het leukste onderdeel van het maakproces: 'Het kan dan nog alles worden. Ik vind het een uitdaging om die vertaalslag te maken, om iets uit je hoofd om te zetten naar realiteit.' Hij zou het om die reden nooit bij een concept kunnen laten. 'Verbeelden is mijn vak,' zegt hij. Er ligt veel ambacht en techniek ten grondslag aan de installatie. 'Veel werk dat je niet ziet. Dat is nodig om mijn doel te bereiken. Als ik een touwtje heb gebruikt moet dat in eerste instantie niet opvallen, het materiaal mag de kijker niet afleiden.'

Allesomvattend

Om die reden onderging de tentoonstellingsruimte van Marres een volledige transformatie: alle wanden werden opnieuw gemaakt, zodat ornamenten of stopcontacten niet zichtbaar waren. Van Veluw: 'Het is een allesomvattende installatie. Alles hoort erbij, alles moet kloppen.' Ook voorkennis, die veel kunstliefhebbers als vanzelfsprekend meenemen bij het kijken naar kunst, kan de ervaring hinderen. 'Ik haal het

'Je hebt geen kennis nodig. Het gaat erom wat je meemaakt'

Family (Origin of the Beginning), 2012, foto (C-print), 240 x 125 cm

Room I (The Collapse of Cohesion), 2014, foto

kader weg, je hebt geen kennis nodig. Het gaat erom wat je meemaakt.' Dus geen introductie-tekst bij binnenkomst, een boekje is pas na afloop te verkrijgen. Zelfs concreet beeldmateriaal werd tijdens de duur van de tentoonstelling niet naar buiten gebracht, om de bezoeker zo onbevangen mogelijk een fictieve wereld te laten betreden. 'Want dan is er alle ruimte voor eigen associaties, herinneringen en fantasie.'

Melancholie

'Het werk gaat over vragen die ons als mens bezighouden en over hoe wij ons tot onze omgeving verhouden,' vertelt Van Veluw. Die vragen kunnen betrekking hebben op kleine gebeurtenissen in onze directe omgeving, maar ook op de grootsheid van het universum. Van Veluw benadert ze niet vanuit de wetenschap of de ratio: 'Ik geef er mijn mening niet

over, ik ben vooral geïnteresseerd in de gevoelens die het oproept bij de kijker. Zoals leegte of de melancholie die je kunt ervaren bij het kijken naar een sterrenhemel.' De duisternis maakt ons extra ontvankelijk voor dergelijke gevoelens. Het gebrek aan licht neemt bovendien het besef van ruimte weg: je ziet geen hoeken of diepte. Van Veluw: 'Het heeft iets claustrofobisch en oneindigs tegelijk. Wat is boven, wat is onder? Het donker is niet zozeer eng, het is vooral het gevoel dat je geen controle hebt.'

Autobiografisch

Menselijk gedrag is een terugkerend thema in zijn werk. 'Onze vrije wil, maar ook de patronen die ons een bepaalde rust of houvast geven. Wij hebben de neiging om te ordenen, anders wordt bijvoorbeeld je huis een grote puinhoop. Maar waar ligt de grens? Het rangschikken kan ook eng en dwangmatig worden.' Hoewel de

Levi van Veluw (rechts) tijdens de opbouw van The Relativity of Matter

werken op het eerste gezicht ver uit elkaar liggen, laat de weg van de vroege portretten naar 'The Relativity of Matter' zich goed uitlegen. Van Veluw begon na zijn afstuderen in 2007 met fotografie en gebruikte zijn eigen gezicht als 'canvas', waarop hij verschillende materialen aanbracht. 'Ik gebruikte wat ik mooi of interessant vond en ging heel intuïtief te werk.' Latere werken lijken in letterlijke zin minder een zelfportret, maar zijn in feite meer autobiografisch: niet zijn exterieur, maar zijn gedachten staan centraal. Hij verwerkte ze in de serie 'Origin of the Beginning' in installaties die zijn jongenskamer verbeelden, beplakt met bollen en blokjes. 'De symmetrische vormen symboliseerden mijn drang naar ordening en de angst om controle te verliezen,' legt Van Veluw uit.

Orde en chaos

In de film 'Family' uit dezelfde serie zijn zowel

de ruimte als de personages volledig opgebouwd uit houten blokjes. Er wordt niet gesproken, maar een onderhuidse spanning is voelbaar. Vervolgens maakte hij de serie 'The Collapse of Cohesion', bestaande uit houtskooltekeningen en film. Als kasten met verzamelingen omvallen en meubilair explodeert, verandert orde langzaam (want in slow motion) in chaos. Ook hier is een zekere spanning voelbaar, nu niet meer gericht op intermenselijke relaties, maar op de nietigheid van ons bestaan. Met 'The Relativity of Matter' zet Levi van Veluw de volgende stap: we zijn niet meer de toeschouwer die van een veilig afstandje de gedachtenwereld van de kunstenaar gadeslaat, we staan er nu middenin. Afgesloten van de buitenwereld vergeten we voor een moment de alledaagse realiteit en zijn we aangewezen op onze eigen gedachten en fantasie.

www.levivanveluw.nl

‘Verbeelden is mijn vak’
‘Het is een allesomvattende installatie. Alles hoort erbij, alles moet kloppen’